

Genel Nüfus Yazımı Kanunu

(Resmî Gazete ile yayımı : 9 . 3 . 1972 - Sayı : 14123)

No.
1543

Kabul tarihi
24 . 2 . 1972

MADDE 1. — Nüfus Kanununun yürürlüğe girmesinden önce Türkiye'de genel bir nüfus yazımı yapılacaktır.

Bu yazıma ne vakit başlanacağı ve ne zaman son verileceği İçişleri Bakanlığınca belirtilir.

MADDE 2. — Yazım işleri için illerde valilerin veya yetkili kılacakları bir zâtın, ilçelerde kaymakamların başkanlıkları altında askerlik şubesi başkanları veya vekilleri, jandarma komutanları, belediye başkanları, nüfus müdür veya memurlarından bir merkez yazım kurulu teşkil olunur. Bu kurullara vali ve kaymakamlar ihtiyaca göre 7 nci maddede yazılı olduğu üzere üye alabilirler.

MADDE 3. — Merkez yazım kurulları yönetmelikle tayin edilecek esaslar dairesinde, yazım bölgelerini tespit, bu bölgelerin yazım kurullarını tayin, yazım işlerini düzenlemek ve işlemlerini yürütmekle ödevlidir.

MADDE 4. — İl ve ilçe merkezlerinde 4 000 nüfusu içine almak suretiyle ve mahalle esası üzerinden yazım bölgeleri kurulur. 4 000 nüfustan az kalan yerler de bir bölge sayılır. Köyler de uzaklık ve yakınlık gözönünde tutulmak üzere dörder bin nüfuslu yazım bölgelerine ayrılır.

Ancak mesafe ve arazi engelleri ve benzer sebepler dolayısıyla 4 000 nüfusu dolduracak surette bölge kurulması mümkün olmayan yerlerde daha az nüfuslu bölgeler kurulması da caizdir.

MADDE 5. — Yazım, kurullarının insan oturan yerleri birer birer gezip ev halkından evde bulunanları görmeleri suretiyle yapılır.

MADDE 6. — Bölgelerinde; yazım yapılacağı ilân edilen günlerde o bölge halkının evlerinde oturmaları mecburidir.

MADDE 7. — Yazım kurulları bir başkan ve iki üyeden kurulur. Vali ve kaymakamlar yazım kurullarını bölgeleri içindeki genel, özel ve katma bütçeli daire, kurum ve teşekküllerin, belediyelerin ve 3659 sayılı Kanuna bağlı kurumlarla bunların emrindeki teşekküllerin memur ve hizmetlilerinden teşkil ederler.

Yazım işini sağlamak için gereken yerlerde yazım, süresince öğretim kurullarının çalışmalarına ara verebilirler. Memleketin askerlik, güvenlik, asayiş, mahkeme, sağlık, genel hizmet ve yüksek ekonomi işlerindeki görevlilerden istisnası gerekenler yönetmelikle belirtilir.

Yeteri kadar Devlet memuru bulunmayan yerlerde kurul başkan ve üyeleri özel kişilerden atanır.

Gerek Devlet memurları gerek özel kişilerden atananlar bu görevi kabul etmeye mecburdurlar.

MADDE 8. — Yazım sırasında bölge yazım kurullarına şehir, kasaba ve köylerde muhtar veya ihtiyar kurulu üyelerinden biri bilirkişi niteliği ile katılır.

MADDE 9. — Gerek memur bulunsun ve gerek özel kişilerden olsun yazım kurullarına katılan başkan, üye, muhtar ve ihtiyar kurulu üyelerine ve esas kütükleri yazacak kâtiplerin iş saatleri içinde ve dışında geçecek çalışmalarına karşılık alacakları ücretlerle zarurî giderleri ve Harcirah Kanunu dışında kalanlara verilecek yolluklar Bakanlar Kurulunca tespit edilecek miktar ve esaslara göre ödenir.

MADDE 10. — Merkez yazım kurulları tarafından, görevleri öğretilmek üzere yazımdan önce il ve ilçe merkezlerinde bölge yazım kurulları başkanları için bir kurs açılır. Bu kurslara başka mahallerden katılacaklardan Harcırah Kanunu dışında kalanlara verilecek yol masraflarıyla yevmiyeler 9 ncu madde esasına göre, memur ve hizmetlilerden kurslara katılanların yol masrafları ve yevmiyeleriyle kursların diğer giderleri ve yazıma ait her türlü giderler, genel hükümlere göre İçişleri Bakanlığı bütçesine bu maksatla konulacak ödenekten verilir.

MADDE 11. — Yazım kurulları günde 200 nüfus yazmak suretiyle tayin edildikleri bölgelerdeki yazımı en çok 20 günde bitirmekle ödevlidirler. Bu süre içinde bölgelerindeki yazımı bitiremeyen kurullara fazla çalıştıkları günler için ücret verilmez. Bu kurullar görevlendirildikleri bölge yazımını bitirmeye mecburdurlar.

MADDE 12. — Yazımdan önce yapılacak bir bildiri ile belirtilen süre içinde ellerinde;

- A) Nüfus cüzdan veya nüfus tezkeresi.
- B) Evlenme cüdanı.
- C) Askerlik belgesi.
- D) Evvelce nüfus idarelerinden herhangi bir iş için alınmış onaylı künyeyi kapsıyan kayıt örneği.

E) Onaylanmış okul belgesi, tasdikname veya şahadetname.

F) Mahkemelerden verilmiş ve kesinleşmiş onaylı yaş, ad ve kayıt tashihi ilâmı.

Gibi belgelerden biri bulunmayan her vatanıtaş nüfus dairelerine başvurarak, sadece yazımda gösterilmek üzere ücretsiz ve pulsuz bir belge alır.

Herhangi bir sebeple bu vesika veya nüfus dairesi belgesini gösteremeyenlerin yazımı muhtar ve ihtiyar kurullarının beyanlarına dayanılarak yapılır.

MADDE 13. — Yazımda Nüfus Kanunu ile Medenî Kanun hükümleri gözönünde tutulur. Yazım mevcut esas defterleri kayıtlarına dayanılarak yapılır.

Mevcut esas defterlerindeki ad, soyadı, doğum tarihleri ve diğer şahsî haller kaydı yazımda esas tutulup hiçbir suretle değiştirilemez.

Müsvedde defterlerinde kazıntı ve silinti yapılması yasaktır. Yanlışlıkla bir kelime veya tarih yazılacak olursa bunun üzeri okunacak şekilde hafif bir çizgi ile çizilerek doğrusu düşünceler hanesine yazılır ve yazım kurulu ile muhtar veya ihtiyar kurulu üyesi taraflarından imza olunur.

Bildirilen yaşlarıyla şahısları uygun görülemeyen kimselerin durumları yazım kurullarınca müsvedde defterinin düşünceler sütununa işaret olunur. Bunlar bilâhara nüfus memurları tarafından mahkemeye sevk edilerek verilecek kararda belirtilen yaşları yazılır.

MADDE 14. — Yazım merkez kurulu ile yazım bölge kurulu başkan ve üyelerinin ödev ve yetkileri ile yazım hazırlıkları, yazımın yapılış ve yazım defterlerinin şekilleri ve bunların ne gibi bilgileri taşıyacağı, ne suretle doldurulacağı, yazımda ne cins evrak ve defter kullanılacağı İçişleri Bakanlığınca yapılacak yönetmelikle belirtilir.

MADDE 15. — Yazım günü herkes;

- a) Kendini, aile fertlerini, velâyet, vesayet ve hizmetinde bulunanları,
- b) Otel, han, pansiyon ve emsali müesseseleri işletenler, misafir ve kiracılarını,
- c) Resmî ve özel kurumlar müdürleri, emri altındaki memur, hizmetli ve işçilerini,
- d) Ordu, jandarma, polis ve sair birliklerin komutan, âmir ve müdürleri, emrinde bulunanları,

Gerçek şekilde yazdırmaya, istenilen belgeleri vermeye ve göstermeye mecburdurlar.

MADDE 16. — Yabancı memleketlerdeki Türk vatanıtaşlarının yazımı yönetmelik ile tespit edilecek şekilde konsolosluklar tarafından yapılır.

MADDE 17. — Yazım yapılan bölgelerde misafir olarak bulunanlarla memurlar burada daimi ikâmetgâh tesis etmemişlerse misafir müsvedde defterlerine yazılır. Bunların kayıtları merkez kurullarınca, esas kayıtlı bulunduğu yere gönderilerek aile kütüklerine geçirilirler.

Yazım esnasında öğrenim, ticaret, askerlik, mahpusluk gibi geçici sebeplerle ikâmetgâhı dışında olup aile fertleri arasında bulunmayanlar esas defterlerindeki eski kayıtlarına veya baba ve anneleriyle akrabaları tarafından gösterilecek belgelere veya yapılacak beyanlara dayanılarak aile fertleriyle birlikte gıyaben yazılırlar.

MADDE 18. — Bölge yazımını bitirerek merkeze dönen yazım kurulları, herhangi bir sebeple yazım sırasında bulunmayanlara ait bilgileri 12 nci maddede gösterilen belgelerle muhtar veya ihtiyar kurulu üyelerinin beyanlarına göre, müsvedde defterlerine yazdıkları ad, soyadı, doğum tarihleri ve diğer şahsî hal kayıtlarını, esas defterlerdeki kayıtlara uymadığını gördükleri takdirde, müsvedde defterlerindeki yanlış kayıtları esas kütüklerdeki kayıtlara göre düzelterek düşünceler sütununa şerh ve imza ettikten sonra merkez kuruluna teslim ederler.

Ancak gösterilen belge :

Kesinleşmiş mahkeme kararı olup da nüfus esas kütüğüne işlenmemişse mahkeme ilâmı esas tutulur.

Yazım sonunda merkez kurulları, bulunup görevlendirilecek kaligrafisi düzgün kâtipler vasıtasıyla yerli halka ait kayıtları esas kütüklere geçirterek sulh hâkimliğine tasdik ettirdikten ve nüfus hüviyet cüzdanlarını doldurduktan sonra imza karşılığında nüfus müdür veya memurlarına teslim ederler. Bölgelerinde yeniden ikametgâh kuran misafirlerin nüfus esas kütüklerindeki kayıt örnekleri de nüfus memurları tarafından o mahallin nüfus idarelerinden getirilerek müsvedde defterleri ile karşılaştırılır. Aykırılık görüldüğü takdirde nüfus kaydına göre müsvedde defterleri düzeltilerek durum merkez yazım kurullarınca düşünceler sütununa şerh ve imza edilir. Misafir müsvedde defterlerine yazılanların kayıt örnekleri ikâmetgâhları nüfus memurluğuna yollanır. O mahallin nüfus memurluğunca esas kaydıyla karşılaştırılarak yukarıdaki esaslar dâiresinde işlem yapılır.

MADDE 19. — Müsvedde defterlerinin esas kütüklere geçirilmesi biten yerlerde yazımın sona erdiği ilân edilir. Bu ilân tarihinden başlayarak en çok üç ay içinde aile başkanlarıyla reşit kişiler müracaat ederek adlarına doldurulan nüfus hüviyet ve aile cüzdanlarını nüfus idarelerinden almaya mecburdur. Aile cüzdan bedelleri İçişleri ve Maliye bakanlıklarınca tespit ve takdir olunur.

MADDE 20. — Yazımın bitimi ilân olunan yerlerde eldeki nüfus cüzdanlarıyla eski nüfus kütük ve kayıtlarının hükmü kalmayacağından eski esas ve vukuat defterleri mahallî idare kurullarınca tespit edilerek nüfus dairelerinde saklanır. Nüfus cüzdanlarıyla diğer belgeler idare kurullarınca tutanağa geçirilerek yok edilirler.

MADDE 21. — Yazım sonucunda elde edilen kayıtlarda mahkeme kararı olmadıkça hiçbir düzeltme yapılamaz. Bu kayıtlara yazımın sona erdiği tarihten başlayarak altı ay içinde itiraz edilebilir.

MADDE 22. — Yazım sırasında, nüfus olaylarının ihbarı için konulan süreler geçmiş olsa dahi bu olayların tescilinde ceza alınmaz.

MADDE 23. — Yazım işlerinde verilen görevi mâzeretsiz kabul etmeyenler ve yapmayanlar, yazım kurullarının istedikleri bilgileri vermeyenler veya gerçeğe aykırı beyanda bulunanlar, yahut doğru olmayan belge gösterenler, bu kanunda tespit olunan görev ve mecburiyetleri yerine getirmeyenler, yazımın yapıldığı yerin idare kurulu kararıyla 100 liradan 500 liraya kadar hafif para cezasına çarptırılırlar. Tescil işlemlerini belirli süre içinde kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak bitirmeyen yazım kurulları başkanı ve üyelerinin yarı ücretleri kesilir.

Tescil işlemlerinin belirli süreler içerisinde kanun ve yönetmelik hükümlerine uygun olarak yürütülmesinden valiler, kaymakamlar, nüfus müdür ve memurları sorumludurlar.

MADDE 24. — Genel Nüfus Yazımı yapılacağı yıllarda hazırlık ve yazım işleri masraflarına karşılık İçişleri Bakanlığı bütçesine özel bir bölüm halinde yeteri kadar ödenek konulur.

MADDE 25. — Genel Nüfus Yazımı için gerekli defter, basılı kâğıt ve araçları maliyet bedeli üzerinden ve İçişleri Bakanlığının istediği süre içinde sağlamakla Devlet Malzeme Ofisi ve baskı işi yapan diğer resmî kurumlar, yerlerine götürülmesinde de Ulaştırma Bakanlığına bağlı İktisadi Devlet Teşekkülleri ödevlidir.

MADDE 26. — 29 Mayıs 1318 tarihli Sicilli Nüfus Nizamnamesi ile 14 Ağustos 1330 tarihli Nüfus Kanununun 17 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 27. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 28. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Millet Meclisi			Cumhuriyet Senatosu		
Cilt	Birleşim	Sayfa	Cilt	Birleşim	Sayfa
1	14	403	1	11	163
14	115	358		22	452
19	11	279 :288,298,299	3	36	540 :545
	13	313,346,347 :348			
	14	358,392,398 :401			

I. - Gerekçeli 358 S. Sayılı basmayazı Millet Meclisinin 11 nci Birleşimine, 50 S. Sayılı basmayazı Cumhuriyet Senatosunun 36 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II. - Bu kanunu; Millet Meclisi Adalet, İçişleri, Dışişleri ve Plân Komisyonlarından kurulan Geçici, Cumhuriyet Senatosu Anayasa ve Adalet, İçişleri, Dışişleri, Turizm ve Tanıtma ve Bütçe ve Plân komisyonlarından kurulu Geçici Komisyonları görüşmüştür.

III. - Esas No. : 1/86